

РЕЦЕНЗИЯ

върху материалите за участие в конкурс за заемане на академична длъжност "професор", област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, ПН 6.5. Горско стопанство, научна специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“, по дисциплината „Горска фитопатология“, обявен от Лесотехнически университет в ДВ бр. 37/7 май 2019 г., код на процедурата ELA – P – 0419 – 08.

Кандидат за участие в конкурса:

доц. д-р Соня Христова Бенчева

Рецензент: дн Георги Цветков Георгиев, професор по ПН 6.5. Горско стопанство от Институт за гората при БАН

1. Кратки биографични данни за кандидата

Соня Христова Бенчева е родена в гр. Габрово. През 1977 г. завършва средно образование в Математическа гимназия в родния си град. През периода 1977-1982 г. се обучава във Висшия лесотехнически институт в гр. София, където завършва висше образование като инженер по горско стопанство в областта на опазване и обогатяване на природната среда. През 1992 г. придобива учителска правоспособност във ВМЕИ – ИПКК, гр. Габрово. Като докторант на самостоятелна подготовка през 2001 г. защитава дисертационен труд на тема “Проучвания върху растежа и устойчивостта на топоволи клонове с оглед възможностите за ранна селекция” в Лесотехнически университет, за което е удостоена с научна и образователна степен „доктор“. През 2014 г. завършва курс за използване на платформа за електронно обучение Blackboard Learn™.

Соня Бенчева започва трудовата си дейност като специалист по опазване на околната среда в Общинския народен съвет в гр. Червен бряг. През периода 1984-1996 г. работи в Опитна станция за бързорастящи горско-дървесни видове – гр. Свищов, отначало като научен сътрудник III ст. (асистент) по специалност “Генетика, селекция и интродукция на тополите и върбите” (1984-1993 г.), а в последствие като научен сътрудник II ст. (старши асистент) по специалност “Растителна защита”. През 1996 г. започва работа в Лесотехнически университет (ЛТУ) в гр. София като старши асистент (1996-1999 г.), главен асистент (1999-2003 г.) и доцент (от 2004 г. до настоящия момент) по научната специалност „Лесомелиорации, защита на горите и специални ползвания в горите“ в областта на горската фитопатология. От 2016 г. до момента е ръководител катедра „Патология на растенията и химия“. Член е на Академичния съвет на ЛТУ (2016-2019 г.).

Кандидатката е член на Съюза на учените в България, Националната комисия по лесозащита към Изпълнителната агенция по горите и дългогодишен експерт към Международната кооперативна програма „Гори“ (ICP 'Forests').

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с изискуемите съгласно Правилника за РАС в ЛТУ

Документите и материалите на доц. д-р Соня Христова Бенчева напълно отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България

(ЗРАСПБ), Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав в ЛТУ за заемане на академичната длъжност „професор“.

Кандидатката се явява в конкурса със следните показатели:

Показател	Съдържание на показателя	Изисквани точки	Точки на кандидата
А	Дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“	50	50
Б	Дисертационен труд за присъждане на НС „доктор на науките“	-	-
В	Хабилитационен труд – монография	100	100
Г	Публикации	200	258,8
Д	Цитирания или рецензии в научни издания	100	360
Е	Участие в проекти и публикуване на учебници и учебни пособия	100	179,7

ОБЩО (А + Б + В + Г + Д + Е)

948,5

Общият брой точки на доц. д-р С. Бенчева е 948,5. Наукометричните показатели по групи съответстват (А и В) или значително надхвърлят (Г, Д и Е) изискуемия минимум за заемане на академичната длъжност „професор“.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Преподавателската дейност на доц. д-р С. Бенчева преминава в Катедра „Патология на растенията и химия“ в ЛТУ. През различни периоди са водени или се водят основни и специализирани курсове в редовна и задочна форма на обучение по 8 дисциплини:

- Горска фитопатология (редовно и задочно обучение), Образователно-квалификационна степен (ОКС) „Бакалавър“, Горско стопанство (ГС);
- Защита на горите, модул „Фитопатология“ (редовно и задочно обучение), ОКС „Магистър“, ГС;
- Основи на растителната защита, модул „Фитопатология“ (редовно обучение), ОКС „Бакалавър“, Екология и опазване на околната среда (ЕООС);
- Интегрирани методи за растителна защита, модул „Фитопатология“ (редовно обучение) ОКС „Магистър“, ЕООС;
- Устойчиво управление на земеползването (редовно обучение), ОКС „Магистър“, ЕООС;
- Вредители по горски и декоративни растения, модул „Горска фитопатология“ (редовно обучение), ОКС „Магистър“, Агрономство и Растителна защита;
- Основи на агролесовъдството (редовно обучение), ОКС „Бакалавър“, ГС;
- Агролесовъдски системи (редовно и задочно обучение), ОКС „Магистър“, ГС.

За периода 2004-2019 г. годишната индивидуална аудиторна и извънаудиторна учебна заетост на доц. д-р С. Бенчева варира между 382 и 543 (средно 435,3) учебни часа.

Кандидатката е била ръководител на 66 дипломанти по три специалности:

- Специалност ГС (ФГС) – 63 дипломанти (ОКС „Бакалавър“ – 24; ОКС „Магистър“ – 39)
- Специалност Агрономство (АФ) – 2 дипломанта (ОКС „Магистър“)

- Специалност ЕООС, Селищна екология (ФЕЛА) – 1 дипломант (ОКС магистър)
Доц. д-р Соня Бенчева е ръководител на двама докторанти, задочно обучение, от които един с приключил срок на обучение, отчислен с право на защита през 2018 г.

През периода 2013-2019 г. участва в Държавните изпитни комисии за провеждане на държавен изпит на ОКС „Бакалавър“ и за защита на дипломни работи на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“, Специалност Горско стопанство.

Автор е на 7 нови и актуализирани програми за лекционни курсове по различни специалности за ОКС „Бакалавър (Горска фитопатология – ГС; Основи на растителната защита, част Фитопатология – ЕООС), ОКС „Магистър“ (Защита на горите, част Фитопатология – ГС; Интегрирани методи за растителна защита, част Фитопатология) – ЕООС; Устойчиво управление на земеползването – ЕООС; Вредители по горски и декоративни растения, част Горска фитопатология – Агрономство и Растителна защита) и ОНС „Доктор“ (Фитопатология – ЕООС).

Рецензент е на 4 учебни програми за лекционни курсове по различни специалности: Устойчивост на растенията към болести – специалност „Растителна защита“ за ОКС „Магистър“; Защита на парковите растения – специалност „Ландшафтна архитектура“, ОКС „Магистър“, ФЕЛА; Патология на растенията – специалност „Екология и опазване на околната среда“, ОКС „Магистър“, ФЕЛА; Интегрирана защита на декоративните растения в оранжерии – следдипломно обучение на специалисти по ландшафтна архитектура.

Участва в четири Научни журита с рецензии (2) и становища (2) за оценка на дисертационни трудове за присъждане на ОНС „Доктор“ (2) и заемане на академичната длъжност „Доцент“ (2) в областта на горската фитопатология, растителната защита и микологията, както и в две Научни журита за заемане на академичната длъжност „Главен асистент“. Направен е отзив на автореферат за докторска дисертация с микологична насоченост в Института по биология в гр. Скопие, Северна Македония. Член е на четири комисии за оценка на знанията или избор на асистенти и докторанти.

4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност на кандидата

4.1. Участие в научни, научно-приложни и образователни проекти

През периода 1996-2019 г. доц. д-р Соня Бенчева участва в 18 научноизследователски разработки към НИС на ЛТУ (7 бр.), Министерство на образованието и науката (3 бр.), Българо-швейцарска програма (1 бр.) и други организации (7 бр.). Ръководител е на три разработки, а в 15 е участник. Седем проекта са представени при участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ през 2004 г.

Доц. д-р С. Бенчева е участник в четири задачи от международна научна мрежа: Международна кооперативна програма (МКП) „Гори“ – Мониторинг на горските екосистеми, International Co-Operative Programme on Assessment and Monitoring of Air Pollution Effects on Forests (2007-2019); МКП „Гори“ – Оценка и мониторинг на замърсения въздух върху горите“, ICP Forests ‘Convention of Long-Range Transboundary Air Pollution‘ (2007-2008); Изграждане на мрежа за инвентаризация и широкомащабен мониторинг на горските екосистеми, ЕС (FUTMON) – LIFE 07 ENV/DE/000218 (2009-2010); Селекция на пробни площи за интензивен мониторинг – гори, ЕС (FUTMON) – LIFE 07 ENV/DE/000218 (2009-2010).

Кандидатката има доказана консултантска и експертна дейност. Участва в две образователни програми (Курс за следдипломна квалификация по лесозащита, организиран от Национално управление на горите и Българо-швейцарската програма, 12-15 октомври 2005 г., гр. Стара Загора; Специализирано обучение на тема: „Анализ на риска от карантинни вредители при внос на горски и декоративни видове“ в изпълнение на дейност № 4 на проект № 13-22-34/09.05.2014 г. „Обучения за повишаване на знанията, уменията и компетентността на ръководните и експертните кадри на БАБХ, с цел осигуряване на ефективно

функционираща система за фитосанитарен контрол“, София, хотел „Света София“ 20.09-10.10.2014 г.). Изготвени са и две фитосанитарни експертизи по досъдебни производства (2015 и 2016 г.).

4.2. Характеристика на публикуваните научни резултати

В конкурса за професор доц. д-р Соня Бенчева представя 39 научни труда, разпределени в следните категории:

- Хабилитационен труд (монография) – 1 бр.;
- Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 7 бр.;
- Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 21 бр.;
- Студии, публикувани в редактирани колективни томове – 2 бр.;
- Публикувана глава от колективна монография – 4 бр.;
- Публикувано университетско учебно пособие – 2 бр.;
- Публикуван университетски учебник – 2 бр.

Монографичното издание, представено като хабилитационен труд на тема „Дървесиноразрушаващи гъби“, е отпечатано през 2019 г. с обем от 147 страници. То е посветено на много важни икономически проблеми за горското стопанство: увреждане и обезценяване на дървесината от гъбни патогени, деградация и гибел на горски насаждения. Данните за монографията са събирани в продължение на 15 години в различни горски екосистеми на територията на цялата страна. В него са включени 225 вида дървесиноразрушаващи гъби, в т.ч. 174 вида от отдел Basidiomycota, 34 вида от отдел Ascomycota и 17 вида от отдел Mixomicota. Засегнати са основни въпроси, свързани с особеностите на различните типове и форми на гниене на дървесината, растенията гостоприемници (овощни и горски), срещаемостта на патогените по райони и гостоприемници, състоянието на дървесината, върху която се развиват и профилактичните и лесовъдски методи за ограничаване на щетите от тях.

От втората категория – публикации в индексирани издания – три статии са отпечатани в списания с импакт фактор: Ecological Engineering – 1 бр.; Acta zoologica bulgarica – 2 бр. Останалите 3 публикации са отпечатани в списание с SJR индекс – Silva balcanica. Две публикации са самостоятелни, а останалите – колективни.

В третата категория (Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране) 11 статии са публикувани в научни списания (Лесовъдска мисъл/Forestry Ideas – 4 бр.; Наука за гората/Forest science – 3 бр.; Управление и устойчиво развитие – 3 бр.; Научни трудове на Аграрен университет Пловдив – 1 бр.), а останалите в сборници от научни форуми. Петнадесет публикации са написани на български език, а 6 – на английски език. Две публикации са самостоятелни, а останалите колективни, в шест от които кандидатката е първи автор.

В четвъртата категория са публикувани две студии, отразяващи резултатите от изследванията по МКП „Гори“, свързани с широкомащабния мониторинг на горските екосистеми в I район (Западна Стара планина) и интензивния мониторинг в Екологичен стационар Старо Оряхово.

В петата категория са публикувани четири глави от колективни монографии, в три от които доц. д-р С. Бенчева е самостоятелен автор, а в четвъртата е първи автор: Бенчева, 2008. Отглеждане на гъби в биологичното земеделие; Бенчева, 2012. Лесопатологична оценка на буковите насаждения; Бенчева, 2012. Дървесиноразрушаващи гъби; Бенчева, Дойчев. 2018. Биотични и абиотични повреди по моделните дървета и насажденията.

Шестата категория включва две учебни пособия: Роснев и др. 2007. Ръководство по защита на горите. Част II. Методи за наблюдение, сигнализация, лесопатологично

обследване, прогноза и организация на борбата с болести и вредители в горите. "Образование и наука" ЕАД, София, 128 стр.; Stancheva et al. 2009. Atlas of Wood Decaying Fungi. Sofia-Moscow, Ppb, 349 pp.

Към седмата категория се отнесат два университетски учебника по образователни дисциплини в ЛТУ: Станчева и др. 2015. Агролесовъдство. С., Авангард Прима, 225 стр.; Бенчева. 2017. Горска фитопатология. София, Интел Ентранс, 573 стр.

Освен научните публикации, доц. д-р Соня Бенчева има издадени и три научно-популярни статии за дървесиноразрушаващите гъби, взаимоотношенията при съвместното отглеждане на растенията и агролесовъдството, издадени в сп. „Гора“ (2 бр.) и „Растителна защита“ (1 бр.).

Кандидатката е представила списък и доказателствени материали за участие с доклади и постери на три международни и един национален научен форум.

4.3. Отражение на научната дейност на кандидата в литературата (цитируемост)

Доц. д-р Соня Бенчева има 63 цитирания на 24 нейни публикации. По конкурса за професор за периода 2003-2019 г. е представен списък с 41 цитирания, както следва:

- В реферирани и индексирани списания (IF, SJR, Scopus, WoS) – 23 бр.;
- В реферирани неиндексирани списания – 13 бр.;
- В студии – 1 бр.;
- В сборници с доклади от научни форуми – 4 бр.

Цитиранията в списания с импакт фактор са 13. Те са направени в едни от най-престижните списания в областта на аграрната и биологична наука: *Agroforestry Systems* (2 бр.), *Biologia* (1 бр.), *Biotechnology & Biotechnological Equipment* (1 бр.), *Phytopathologia Mediterranea* (1 бр.), *Forest Pathology* (2 бр.), *Microbiology* (1 бр.), *Mycotaxon* (1 бр.), *ScienceAsia* (1 бр.), *Transactions of the American Entomological Society* (1 бр.), *Water Resources Management* (1 бр.), *Zootaxa* (1 бр.).

В списания със SJR индекс са цитирани четири публикации на кандидатката: *Fungal Biology Reviews* (1 бр.), *Russian Entomological Journal* (1 бр.), *Schweizerische Zeitschrift für Forstwesen* (1 бр.), *Silva balcanica* (1 бр.). Шест цитирания са направени в реферирани списания, които се следят от Scopus, WoS или *Zoological Record: Forestry ideas* (3 бр.), *Biosystems Diversity* (1 бр.), *Наука за гората* (1 бр.), *Historia naturalis bulgarica* (1 бр.).

Цитиранията на доц. д-р Соня Бенчева в най-реномираните научни списания са убедително доказателство за значимостта на научната проблематика и качеството на резултатите от научноизследователската ѝ работа.

4.4. Приноси в трудовете на кандидата (научни, научно-приложни, приложни)

Научната дейност на доц. д-р Соня Бенчева е в областта на горската фитопатология, лесозащитата и агролесовъдството. Научната тематика, с която са свързани главните научни приноси, могат да бъдат групирани в пет основни направления:

- Горска фитопатология;
- Дървесиноразрушаващи гъби;
- Горска ентомология;
- Мониторинг на горските екосистеми;
- Агролесовъдство.

В първото направление са представени 12 публикации. Главните научни приноси са свързани с установяването на нови видове патогени, гостоприемници, асоциации и въздействия върху горскодървесни видове и насаждения:

- За първи път в България са съобщени гъбните патогени *Cryptostroma corticale* по *Acer platanoides* (Публикация № 5), *Delphinella abietis* и *Scolicosporium camposperma* по *Abies alba* (7) и *Ramularia ligustrina* по *Ligustrum vulgare* (13).

- Установено е струпяване по *Sorbus aria*, наподобяващо струпяването по ябълката от *Venturia inaequalis*, с анаморф *Fusicladium dendriticum* (12).
- За първи път в България е проучен видовия състав на гъбите, причиняващи оцветяване на иглолистната дървесина и връзката им с корояди по *Pinus sylvestris*: *Ophiostoma piceaperdum* в галерии на *Orthotomicus longicollis*, *Trypodendron lineatum*, *Ips acuminatus* и *Ips sexdentatus* и най-вероятно *Leptographium wingfieldii* в галерии на *Tomicus piniperda*, *Hylurgops palliatus*, *Orthotomicus laricis* и *Hylastes attenuatus* (22).
- В тополови култури са установени патогени от 9 рода (*Cytospora*, *Phomopsis*, *Fusarium*, *Gibberella*, *Dothichiza*, *Pleospora*, *Pestalotiopsis*, *Platystomum*, *Cryptosphaeria*), причиняващи некрози по кората. Проучено е въздействието им върху гостоприемниците и разпространението им по поречията на основни вътрешни реки в страната (27).
- При изкуствено заразяване на тополови фиданки в лабораторни условия е потвърдена патогенността на *Cytospora chrysosperma* и *Fusarium oxysporum*, причиняващите некрози по кората (29).
- Установено е, че в Западна Стара планина най-опасни за здравословното състояние на буквите насаждения са некротични рани, причинени от гъби от род *Nectria* (33).
- Анализирани са въздействието на абиотичните и биотични фактори върху здравословното състояние на иглолистните култури в България. Установено е, че сред ксилофагите най-опасен е върховия корояд (*Ips acuminatus*), а сред патогените – кореновата гъба (*Heterobasidion annosum*) (26).

Във второто направление кандидатката участва с 10 публикации, в които са направени следните научни приноси:

- По овощни растения са идентифицирани 40 вида дървесиноразрушаващите гъби от Basidiomycota (35 вида) и Ascomycota (5 вида). Установено е, че преобладаващата част от тях се срещат в застарели или намиращи се в лошо физиологично състояние градини. Проучена е филогенетичната специализация и паразитната активност на редица видове за изясняване на заплахите за планинското овощарство (1, 15, 16, 17, 18).
- По горскодървесни видове са установени 225 вида дървесиноразрушаващи гъби (174 вида от Basidiomycota, 34 вида от Ascomycota и 17 вида от Mucoromycota). Най-много са свързани с *Fagus sylvatica* (136 вида), от които най-широко са разпространени *Fomes fomentarius*, *Diatrype disciformis*, *Biscogniauxia ummularia* и представители на род *Stereum*, *Hypoxylon* и *Nectria*. Най-негативно въздействие върху буквите насаждения оказват *Fomes fomentarius* и видовете от род *Nectria* (1, 20, 25, 28, 34).
- Проучени са дървесиноразрушаващите гъби по мъртва дървесина. В Биосферен резерват „Бистришко бранище“ са идентифицирани 63 вида макромикети. Най-масово разпространени са 6 вида, развиващи се по смърчова дървесина – *Armillaria* sp., *Dacrymyces palmatus*, *Sebacina calcea*, *Fomitopsis pinicola*, *Trichaptum abietinum* и *Calocera viscosa* (23). В Западна Стара планина са установени 56 вида, главно по паднала на земята дървесина в различни стадии на гниене, чието наличие е определящо за видовото разнообразие на гъбите (28).

В третото направление са включени 5 публикации със следните научни приноси:

- Нов за фауната на България сечко е установен по смърч – *Callidium coriaceum* (Coleoptera: Cerambycidae), чието находище е най-южното за вида в Европа (3).
- *Histeromerus mystacinus* (Hymenoptera: Braconidae) е съобщен като нов вид за България и Балканския полуостров. Родът, както и подсемейството

(Histeromerinae) също се явяват нови за Балканския полуостров (4).

- По *Ips typographus* (Coleoptera: Curculionidae) са установени два вида хищници и три вида паразитоиди от две хименоптерни и две диптерни семейства: *Coeloides bostrichorum*, *Dendrosoter middendorffii* (Hymenoptera: Braconidae), *Roptrocercus xylophagorum* (Hymenoptera: Pteromalidae), *Medetera pinicola* (Diptera: Dolichopodidae) и *Lonchaea fugax* (Diptera: Lonchaeidae). Два вида (*M. pinicola* и *L. fugax*) са нови за фауната на България и Балканския полуостров, а *C. bostrichorum* и *D. middendorffii* се явяват нови паразитоиди за *I. typographus* в България (6).
- Проучен е видовия състав на сем. Cerambycidae в Природен парк „Витоша” и Биосферен резерват „Бистришко бранище”. На територията на парка са установени 101 вида, 22 от които се срещат и в резервата. При три вида сечковци са установени нови асоциации с хранителни растения в България: *Rhagium inquisitor* – *Salix caprea*; *Rhagium bifasciatum* – *Salix caprea* и *Prunus avium*; *Xylosteus bartoni* – *Corylus avellana* и *Betula pendula* (21).

В четвъртото направление са представени 3 публикации, свързани с изпълнението на Международната кооперативна програма „Оценка и мониторинг за влиянието на замърсения въздух върху горските екосистеми“, при което са получени следните основни резултати:

- Установено е трайно влошаване на здравословното състояние на благоуновочерови гори в района на стационар Старо Оряхово (30).
- В I Район (Западна Стара планина) здравословното състояние на горите с малки изключения е добро. Установени са 46 вида гъби и 19 вида насекомни вредители, но щетите, които причиняват са незначителни (31).
- В 4B район (южни склонове на Стара планина, Средна гора, източни и северни склонове на Витоша, северни и източни склонове на Рила и Плана планина) е установено, че абиотичните фактори са от водещо значение за фитосанитарното състояние на насажденията, явявайки се предпоставка за епифитотии и каламитети. При белия бор най-сериозни щети причиняват короядите *Ips acuminatus*, *Ips sexdentatus* и *Tomicus piniperda*, при смърча – *Ips typographus*, а при черния бор – гъбният патоген *Sphaeropsis sapinea*. Наличието на *Armillaria* sp. и *Heterobasidion anossum* в насажденията е предпоставка за формиране на огнища на съхнене (35).

В петото направление са разработени и популяризирани теоретичните основи и принципи на агролесовъдството:

- Дефинирани са необходимите условия за успешно развитие на агролесовъдството и са изтъкнати неговите преимущества в сравнение с чистото земеделско и горско стопанство в биологичен, екологичен, икономически и социален аспект (2, 10, 14).
- Изследвано е алелопатичното взаимодействие между дървесни видове и грах и ечемик при самостоятелно и съвместно отглеждане. При комбинация между тополовия клон *Populus x euramericana* cv. I-214 с ечемик е установено негативно въздействие, за разлика от комбинация с грах, която е неподходяща за агролесовъдски системи. При отглеждане на ечемик, грах, гледичия и черен бор най-благоприятно се повлияват корените на ечемика и черния бор от присъствието на гледичията и граха като азотфиксатори (9).

Принос с научно-приложна насоченост е издаването на учебните пособия и учебниците на доц. д-р Соня Бенчева. Ръководството по лесозащита (36) е в помощ на Лесозащитните станции и е посветено на организацията на борбата с болестите и вредителите в горите, където детайлно са разписани методите за наблюдения, сигнализация, лесопатологични обследвания и лабораторни анализи на биологичен

материал. Атласът на дървесиноразрушаващите гъби (37) е ценно помагало на студенти и специалисти по микология. Учебникът по агролесовъдство (38) се използва не само за обучение на студенти от ЛТУ за бакалавър и магистър в три факултета по няколко дисциплини (Основи на агролесовъдството, Агролесовъдски системи, Агролесовъдство, Устойчиво управление на земеползването), но може да се използва от земеделски производители, собственици и ползватели на земеделски и горски територии, желаещи да ги стопанисват екологосъобразно. Учебникът по горска фитопатология (39) е предназначен за обучение на студенти от ЛТУ по дисциплините „Горска фитопатология“, „Защита на горите“ „Основи на растителната защита“, „Интегрирани системи за растителна защита“ и „Опазване на горите“.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Най-важните научни приноси на доц. д-р Соня Бенчева са плод на лични усилия, произтичащи от собствени сборове и експериментална дейност. Това е валидно преди всичко изследванията в областта на горската фитопатология, дървесиноразрушаващите гъби и агролесовъдството. В колективни трудове отчетливо се откроява индивидуалният почерк на кандидатката.

6. Критични бележки и препоръки

Публикациите на доц. д-р Соня Бенчева са абсолютно издържани в научно отношение. В някои от тях се забелязват незначителни технически грешки, които не се отразяват на тяхното качество.

По-съществен недостатък е липсата на изчерпателна информация и конкретност при представяне на част от проектите, по които е работено, по отношение на финансиращите организации, програмите и финансовите параметри на договорите.

Има пропуск и в списъка за участие на научни форуми – не е отразено участието в Националното съвещание „Перспективи и насоки за стопанисването на изкуствено създадените иглолистни гори“, проведено в гр. Кюстендил на 28-29.01.2016 г.

Установени са неточности при оценката на три публикации в ущърб на кандидатката:

- Публикация № 4 (Doychev, D., Bencheva, S., Ovcharov, D. 2012. First Record of Subfamily Histeromerinae (Hymenoptera: Braconidae) for the Balkan Peninsula. Acta zoologica bulgarica, 64 (1), 93-95) е в списание не с SJR индекс, а с IF.
- Публикация № 6 (Doychev, D., Kechev, M., Todorov, I., Mirchev, P., Bencheva, S., Georgiev, G. 2016. New entomophagous enemies of *Ips typographus* (Linnaeus, 1758) (Coleoptera: Curculionidae) from Bulgaria. Acta zoologica bulgarica, 68 (1), 131-134) е в списание не с SJR индекс, а с IF.
- Публикация № 27 (Бенчева, С., Бельова, Н. 2017. Разпространение на причинителите на некрози по кората на тополите в България. Наука за гората, 2, 69-80) в списъка на кандидатката е отнесена в категорията „Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания...“, вместо в списъка на индексирани публикации.

От 2010 г. насам „Acta zoologica bulgarica“ е в списъка на списанията с импакт фактор, а „Наука за гората“ е в списъка на Web of Science за 2017 г. По такъв начин реалният брой на публикациите на доц. д-р Соня Бенчева в списания с импакт фактор нараства на 3, а броят на публикациите в индексирани списания – на 7.

7. Лични впечатления

Познавам кандидатката още от студентските години и съвместната ни работа в Опитна станция за бързорастящи видове в гр. Свищов като целеустремена, отговорна и позитивна личност, изключително коректна и отзивчива към колеги и приятели. Доц. д-р Соня Бенчева е сред най-уважаваните и компетентни преподаватели в ЛТУ, изцяло отдадена на преподавателската си дейност, което високо се ценя от студентите. Кандидатката има нагласа и способност за екипна работа, с което се явява ценен и търсен партньор за съвместни научни разработки.

8. Заключение

Кандидатката за заемане на академичната длъжност „професор“ доц. д-р Соня Христова Бенчева се явява на конкурса със значителен преподавателски опит и изключително стойностна научна продукция. Приносите ѝ обогатяват и разширяват българската и световната фитопатологична и микологична наука с нови факти за биологията, екологията, разпространението и въздействието на различни видове патогени по горскодървесната растителност. Тя се явява и един от пионерите в популяризирането на агролесовъдството в България. Показател за високото качество на нейните научни изследвания са значителният брой цитирания в най-реномираните научни списания.

Въз основа на гореизложеното, предлагам кандидатът доц. д-р Соня Христова Бенчева да заеме академичната длъжност "професор" по дисциплината „Горска фитопатология“ от ПН 6.5. Горско стопанство.

Подпис на рецензента:

Рецензията е предадена на: 10.9.2019 г.